

I. Előszó

Kedves Diákok, Szülők és Pedagógusok!

Számos együtt megélt tapasztalatunk és gondunk vetette fel a gondolatot, hogy gyorsan változó világunkban időszerű lenne megfogalmazni az iskolánkban munkakapcsolatba kerülő felek közötti érintkezés kultúrájának általános jellemzőit, a kapcsolattartás követendő etikai normáit.

A Gárdonyi Géza Görögkatolikus Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola etikai kódexe intézményünk normáinak és vélekedéseinek (a magatartás követelményeivel kapcsolatos véleményeinek, elgondolásainak) megfogalmazása, melyben rögzítjük, „hogyan végezzük a dolgunkat”, különös tekintettel „a szervezetben nem elfogadható cselekedetekre”. Vagyis az etikai kódexben megpróbáljuk rögzíteni az intézmény erkölcsi normáit, ugyanis görögkatolikus lelkiség szerint építjük iskolánkat.

Az etikai kódex a diákönkormányzat egyetértésével és közreműködésével, az iskola tanulóinak közmegegyezésén alapuló, általuk elfogadott etikai normákat sorolja fel. Nem szabályok és szankciók gyűjteménye, mert ezeket az iskola szervezeti és működési szabályzata és házirendje tartalmazza.

II. Szülői etikai kódex

A szülőktől elvárt viselkedési, cselekvési normák

A pedagógusok és a szülők közös érdeke, hogy a gyermekeket a társadalom hasznos tagjaivá neveljék. Ezért fontos, hogy a szülők elfogadják az iskola szellemiségét, ne neveljenek, ne tegyenek az iskola ellen, hanem erkölcsileg támogassák az intézményben folyó pedagógiai munkát. A szülői etikai kódexben olyan téziseket fogalmazunk meg, melyek segítik az iskola és a család együttműködését, támogatják a kapcsolattartást és elengedhetetlenek a gyermekek egészséges fejlődéséhez.

1. Gyermekeiket a tőlük elvárt magatartás kialakításában, valamint gyakorlásában segíteni és támogatni kell.
2. Gyermekeik fejlődését, magaviseletét, tanulmányi előmenetelét rendszeresen szükséges figyelemmel kísérni, ennek érdekében az iskola által lehetőségként felkínált valamennyi eszközzel és lehetőséggel célszerű élni.
3. Az iskola munkáját, valamint gyermekeik fejlődését azzal támogatják leginkább, ha a pedagógusok által történt jelzésekre időben és pontosan reagálnak.
4. Az intézmény valamennyi dolgozójával a partneri kapcsolat, az együttműködés kialakítása elengedhetetlen.
5. Otthonukban megfelelő napirend kialakításával, odafigyeléssel és a szükséges segítségadással tudják támogatni gyermekeiket.
6. Ha gyermekük előrehaladásában, magaviseletében bármilyen problémát észlelnek, akkor azt időben jelezzék az érintett pedagógusnak, az osztályfőnöknek, az igazgatónak vagy a szülői munkaközösségnek.
7. Éljenek a pedagógusok nyújtotta segítő lehetőségekkel.

8. A szülők vagy az egész család számára szervezett iskolai programokon való részvételükkel erősítik az iskola által képviselt értékrendet, segítik gyermeküket a szabadidő hasznos eltöltésében. Erősödik a családi kötelek, és az általa nyújtott védőháló. Magaviseletükkel példát mutatnak az iskolai rendezvényeken is.
9. Ha a szülők és a gyerekek közötti konfliktusok megoldása során kellő önmérsékletet és türelmet tanúsítanak, erre nevelik gyermeküket is, így hozzájárulnak a békés egymás mellett élés szabályainak kialakításához.
10. Úgy gondoljuk, hogy a testékszerek, műköröm, testfestés nem iskoláskorú gyermekhez illő. Ha a családi ház támogatja ezt a törekvésünket, külsőségeinkben is a rendezettséget, a közizlés tiszteletben tartását szolgálják.
11. Figyelmet igényel az iskolai ünnepeken való megjelenés. A hagyományok ápolása, a közösséghez való tartozás, az ünnepre való készülődés erősítése érdekében az ünneplő öltözet (fehér felső, sötét alj) biztosításával tudják leginkább segíteni gyermekük személyiségfejlődését.
12. A zavartalan iskolai munka mindannyiunk érdeke. Amennyiben a mobiltelefon használatának korlátozását elfogadják, nem csak az iskolai élet szabályait követik, hanem hozzájárulnak a felnőtt társadalom együttélési szokásainak kialakításához, a tanulóhoz elengedhetetlen külső feltételek megteremtéséhez.
13. Az iskola infrastrukturális feltételeinek megteremtése komoly anyagi áldozatokkal jár. A kulturált környezet megőrzése, a tanulóhoz elengedhetetlen tárgyi eszközök megóvása minden szereplő számára elengedhetetlen. Így az okozott kárért vállalt felelősség gyermekük értékrendjét alakítja, közvetlen környezetét szolgálja.
14. Amennyiben az iskola házirendjében foglaltak betartatását támogatja, eredményesebben láthatjuk el közös feladatunkat, a gyermek egészséges, értékes felnőtté válását.
15. Az intézményes nevelés-oktatás során egyenrangú partnernek tekintjük a pedagógusokat és az iskola dolgozóit.
16. Különös gondot fordítunk jó hírnevünk megőrzésére, kiemelten ügyelve az internetes felületekre, és tartalmakra.
17. Konfliktushelyzet során törekszünk a békés rendezésre. Gondunkkal, a konkrét személlyel igyekszünk megtalálni a megoldást, harmadik fél bevonása nélkül. Véleményünket felelősen közvetítjük gyermekünk előtt is, nyitottak maradunk más vélemények elfogadására.

III. Pedagógusok etikai kódexe

1. A pedagógus egész személyiségével nevel, követendő pozitív erkölcsi mintául szolgál. Nyíltan vallja világnézetét, s tiszteletben tartja mások világnézeti elkötelezettségét.
2. Szakmai elhivatottságunk, felkészültségünk, munkamorálunk példaértékű. Kellő önismerettel, önbecsüléssel, önkritikával rendelkezünk. Munkánk során a humanitást, a demokratikus gondolkodásmódot képviseljük.

3. Az iskola minden pedagógusa az adott lehetőségek, feltételek határain belül a lehető legjobb szakmai tudása szerint végzi munkáját.
4. Magatartásunk és megjelenésünk példamutató. Az emberi kapcsolatokban törekszünk a segítőkészségre, a kiegyensúlyozottságra és mértékletességre.
5. Tanítványaink, kollegáink között hátrányos megkülönböztetést nem alkalmazunk, tiszteletben tartjuk egyéniségüket és emberi méltóságukat.
6. Káros szenvedélytől, megbotránkoztató, közízlést sértő magatartástól mentes életet élünk.
7. Ha növendékeink igénylik, segítséget nyújtunk személyes konfliktusaik, problémáik megoldásában.
8. Saját intézményünk növendékeit magán úton, külön díjazásért nem taníthatjuk.
9. Az intézményes nevelés-oktatás kiszolgáltató helyzetbe hozza a gyerekeket és a szülőket. Ezzel a helyzettel soha nem élhetünk vissza! Munkánk során partnernek kell tekintenünk diákjainkat és azok szüleit. Nevelési tanácsainkkal segítjük a gyerekek harmonikus személyiség fejlődését.
10. Az ismereteket és véleményeket felelősen közvetítjük növendékeinknek, nyitottak maradunk a más vélemények elfogadására.
11. Akkor fegyelmezzünk vagy büntetünk, amikor szakmai szempontból ezt tartjuk a legcélravezetőbb pedagógiai eljárásnak. A fegyelmezés és a büntetés a munkafegyelmet és a közös tevékenységet zavaró, valamint a saját és a mások fejlődését gátló, romboló cselekedetek megítélése iskolánk nevelési programjában és Házi rendjében foglaltaknak megfelelően történik.
12. A pedagógus titoktartási kötelezettsége van mindazon információkra vonatkozóan, amelyek tanítványaival és azok hozzátartozóival kapcsolatosak. Ezen információkat csak a gyermek érdekében tevékenykedő személynek vagy intézménynek adhatók át, megfelelő körültekintés és felelős döntés mellett.
13. Különös gondot fordítunk jó hírnevünk megőrzésére, kiemelten ügyelve az internetes felületekre, és tartalmakra.
14. Az iskola életével kapcsolatos belső információk szolgálati titkot képeznek.

IV. Dákok etikai kódexe, vagy viselkedési arany szabályok

Általános bevezető: Közmegegyezésen alapuló, általunk elfogadott magatartási, viselkedési, öltözködési, megjelenésbeli erkölcsi normák, amelyeket a tanulók alkottak meg, és minden diák számára követendőek. Ezek az „arany szabályok” minden gárdonyis iskolásra vonatkoznak. DE: Nem hivatalos szabályok vagy szankciók, mert ezeket a SZMSZ és a házirendünk tartalmazza.

1. Köszönés, megszólítás. Az első benyomás fontos, ami a köszönéssel kezdődik. A mi esetünkben nem nehéz kimondani a 3 szóból álló mondatot (pl.): Jó reggelt kívánok! Tehát a napszaknak megfelelően, hozzátéve a tanárunk, tanítónk nevét. Kívánatos a „Csókolom” köszönés is, hozzátéve a felnőtt neve. Azt se nehéz kiejtened, hogy „kérem”, „köszönöm”, „legyen szíves”,

„bocsánat”, „meg tetszik engedni...”, „ki tetszett javítani...” Közben nem teszed zsebre a kezed. Iskolánk valamennyi dolgozójának illemtudóan köszönj! Lányok! Véletlenül se köszönjétek előre a fiúknak, mert ez az ő kötelességük!

2. Tanár-diák kapcsolat. A kulcsszó a tisztelet. Vannak bizonyos tabutémák, amibe nem kell a diákságnak beleütnie az orrát. Pl.: a tanárok magánélete, élettársa, kutyája, macskája, vadászgöreyne... stb. Tanárainkat a tanterem előtt várjuk. Jönnek ők maguktól is, elég nagyok hozzá, meg tudják oldani, nem kell az ajtó mögül kukucskálni, mint a 7 törpe.
3. Diák-diák kapcsolat. Hmm... Sokféle lehet. De ha mégis eltalálna az a bizonyos nyíl Ámortól, azt nem kell világgá kürtölni. Szép a szerelem, de az iskola nem erre való. Itt a tudásé a főszerep. Diáktársaidat becézve szólíthatod, de csúfolni senkit nem szabad! Nem verekedhettek, nem okozhattok fizikai fájdalmat egyetlen társatoknak sem. Tilos egymást zaklatni, terrorizálni, a másikat a WC-ben, az öltözőben, bárhol veréssel vagy pusztán szavakkal olyanra kényszeríteni, amit az önszántából sose tenne meg.
4. Rágógumi, szotyola: Hagyd otthon, a szüleid szakszerűbben ki tudják pucolni, takarítani a lakásotokból... Rágógumival a szánkban különben se lehetünk órán. Nem iskolába való a csámcsogás.
5. Öltözködés. Vannak bizonyos határok az iskola keretein belül, pl. dekoltázs mélysége, szoknya rövidsége, előbukkanó fehérneműk, kikandikáló alsónadrágok... stb. Kerüljük az átlátszó blúzt, inget stb. Kerüljük az agresszivitást keltő, kihívó feliratú ruhákat, akármilyen nyelvű is. Tiltott szimbólumokat, jelképeket nem hordunk, és nem firkálunk sehová. Napszaknak, időjárásnak, korunknak, alkatunknak megfelelő, ízléses, szolid ruhában járunk iskolába. Nem úgy indulok el a suliba, mintha strandra vagy diszkóba készülnék. Az iskola munkahely. Az öltözködéshez természetesen nem kell tanáraidtól engedélyt kérned. Vedd azonban figyelembe, hogy társaid, tanáraid véleményt mondhatnak rólad, főként akkor, ha kinézeted, viseleted különleges, és ezzel felhívod magadra a figyelmet. Tanáraidnak az oktatáson kívül van egy olyan feladatuk is, melynek során nevelni próbálnak téged. Így nekik joguk van felhívni a figyelmedet arra, ha öltözködsz, hajszíned nem illik bele az iskolai szokások közé. A kellemetlen illatokat árasztó tesiccuccot vidd haza kimosni, ne tárold az iskola folyosóján!
A testékszer, a nagy fülbevaló, a nagy lánc viselését kerüld; tesiórán, tánc- és drámaórán, technikaórán balesetvédelmi okokból úgyis le kellene venni. Ezekért az értékekért az iskola felelősséget úgysem vállal. Sminked, hajviseleted (festett hajszíned, festett körmöd) legyen természetes, nem feltűnő. Tetkó suliba nem való! Fiúk! A zselé már kiment a divatból! Ha mégis használod, lásd a tubus alján a „diónyi” kifejezést! Mindennapi mosakodás! A parfüm, dezodor csak ráadás, és ezek sem nyomnak el mindent!
6. Mobiltelefon, okos eszközök, egyéb kütyük. Az új telefonok, okos órák, stb. által adott csábító és vonzó lehetőségeket ne az iskolában próbáljuk ki! (A régebbiét se...) Az új kormányrendeletet figyelembe véve jobb, ha el sem hozod ezeket magaddal. Ha mégis ellenállhatatlan vágyat érzel rá, akkor kikapcsolva tedd bele a dobozba a portán minden reggel. Hazafelé menet visszkapod. Ha mégis nálad marad és megszólal vagy játszol vele, számíts arra, hogy a nap végéig, illetve míg szüleid bejönnek érte az igazgató úr, vagy az iskolatitkár őrzi. Felelősséget nem vállalunk ezekért a tárgyakért semmilyen formában!

7. Ebédlő. Próbáljunk meg kulturáltan étkezni, ha nehezünkre esik is. (Ne viselkedj úgy, mint egy egyhónapos csecsemő...) A kulturált étkezés szabályait elvileg már óvodásként elsajátította mindenki.
8. A közösségi vagyion. Ha valaki tetszik neked, ne a padba véssd bele a nevét, mert szegény még rosszul is kijöhet belőle. Súlyos hibát vétetek, ha firkáljátok vagy véssitek a padot! A másik: A sulis nem szeméttel! A padból mindig szedd ki nap végén a dolgaidat, mert a takarító néni kitakarítja! Szemetet főleg ne hagyj sehhol! A kuka 2 lépésre van tőletek, de mégis mellé dobjátok a szemetet vagy mögé, a falra. Igazán nem így kéne a kosárba dobás tudományát gyakorolnotok! Alsóként a cserecipőt használd, ne kelljen a társaidnak a te cipődről leomló sártengert kerülgetni az osztályban. Szünetekben nem vágózunk a folyosón, az ajtókat nem csapkodjuk. Taneszközeinkre vigyázunk, se a másét, se a magunkét nem rongáljuk.
9. Tanulás. Mint az köztudott: a tanulás a legfontosabb az iskolában. Otthon legalább egy órát szánj a leckére. Lehetőleg otthon írd meg a házi feladatot is, ne a szünetekben másold a társaidról... Ha mégsem tanultál, ne te lapulj a legjobban, mert a tanár tuti téged fog felszólítani. Légy magabiztos! Szüleinket az iskolai eseményekről pontosan, elfogulatlanul tájékoztatjuk, mindent megteszünk azért, hogy téves információk miatt szüleink a tanárokkal ne keveredjenek konfliktusba.
10. Hiányzás. Ha hiányzunk, pótolni kell az órai munkát és a feladott leckét is. Fontos tudnod, hogy a hiányzással nem mentesülsz a tanulmányi köteleességeid alól. A leckét neked kell társaidtól megkérdezni. Ha a hiányzás utáni első napra ez nem sikerül, a tanító néniktől, a szaktanároktól haladékat kérhetsz, hogy pótolod a tananyag megtanulását, bemásolását. A hiányzást legkésőbb 1 hét múlva igazolni kell írásban, vagy győzd meg a háziorvosod, hogy lője fel az EESZT felületére, mert az azonnal megjelenik az e-Krétában is. Ha nem vagy beteg, akkor írásban vagy szóban ELŐRE kell kikérni a tanítás alól a szüleidnek (esetleg más intézménynek). A szüleid maximum 5 napot igazolhatnak egy tanév alatt. Se a szakkörökről, se a tanítási órákról nem hiányzunk kozmetikus, randi, rosszkedv, szülinap, rossz osztályzat, sok lecke miatt... Ha elkésünk az óráról, töredelmesen bevalljuk, és elnézést kérünk. Tudjuk, hogy a késések percei összeadódnak, és igazolatlan órák lehetnek belőlük, amelyeknek olyan súlyos következményei lehetnek, mint javítóvizsga, pénzbüntetés, és így tovább.
11. Mosdó, WC. Szerintünk mindenki tudja, mire való. Nem... nem a dohányzásra. Ha rajtakapnak a suliban vagy a környékén, akkor nem csak a cigi szívod meg. A mosdóban nem fogyasztunk feleslegesen szappant, papírt. A WC-ben beletalálunk, ahova kell, és le is húzzuk magunk után...
12. Ha nincs óránk, akkor felügyelet nélkül nem tartózkodunk az iskolában. A délutáni szakkörökre pontosan jövünk, nem kell jóval előbb randalírozni a folyosón. Ha mégis előbb kell érkezned (bejárók!), akkor csendben várakozol. Ha hetes vagy, tudd, hogy az osztályban kell maradnod a szünetekben is. A hetesi feladatokat az osztályfőnökkel megbeszéltétek tanév elején.
13. Osztálykirándulásokon, iskolán kívül se hozz szégyent viselkedéssel se a családotra, se a társaidra, se a kísérőidre!

14. Kép-és hangfelvétel. Ma már általános az olyan mobiltelefon, amellyel fel tudsz venni hangot vagy képet. Ha ilyet teszel, köteles vagy az illető diáktársad vagy tanárod hozzájárulását, beleegyezését kérned. Engedély nélkül nem veheted fel a tanórai foglalkozást, nem csinálhatsz videofelvételt a folyosón, sem az osztálykiránduláson stb. Súlyosbító körülmény, ha ezt a felvételt megosztod másokkal, pláne, ha feltöltöd az internetre.

15. Utolsó pont. Ha olyan eset merül fel, melyről a fentiekben nem szóltunk, akkor az osztályfőnököd szava a mérvadó. Ha az „arany szabályokat” betartod, dicséretet kaphatsz, ha nem, akkor rossz beírást.